

"Чурапчы нэһилиэгэ" муниципальнай тэриллии депутаттары бастакы сессията

Алтынньы 27 күнүгэр "Чурапчы нэһилиэгэ" муниципальной тэриллии бастакы сессията буолла. Сессия сүрүн боппуруостара тэрээһин үлэтигэр ананна.

Бастакы сессияга 15 депутаттан 13 баар. Икки депутат убаастабыллаах биричинэнэн кыайан кэлбэттэр, Мунньахха кыттыны ыллылар улууспут баһылыга И.Н. Аммосов, Улуус Мунньаһын председателин солбуйааччы В.В. Гуляев, Улуус Мунньаһын депутаттара Макаров И.Г., Новгородов И.Н., Санжеева Е.Г., Ытыгырылаах ыалдьыттарынан буоллулар сэлээннэ ветераннарын сэлэтииттэн И.П. Пономарев, түөлбө салайааччыларыттан М.К. Макарова, улуус дьаһалтатын юриһа Е.И. Попов. Мунньах тэрээһинин салайыыга Чурапчы сэлээннэтин баһылыга И.И. Оконешников уонна кини солбуйааччыта С.А. Саргыдаев, Чурапчы нэһилиэгин муниципальной тэриллиитин быыбардыыр комиссиятын председатели А.Н. Дьячковская үлэлэтиллэр.

Бастатан туран, А.Н. Дьячковская быыбар түмүктэрин билиһиннэрдэ уонна сессия тэрээһин боппуруостарын сабалыырын сүрүннүүргэ председателинэн Улуус Мунньаһын депутатыгар Макаров И.Г. тылы бээрдэ.

Иван Гаврильевич бастакы сессия боппуруостарын билиһиннэрдэ уонна мунньах секретарын талларда. Депутаттар бэйэлэрин истэриттэн Дь. М. Заболоцкайы секретарынан таллылар. Ол кэнниттэн мандатнай комиссия састаабын биһэргэттиллэр. Председателинэн Ф.И. Попова, чилиэттэринэн Е.Г. Федоров уонна А.А. Васильева буоллулар.

Фанна Ивановна коллегаларын эбэрдэлээтэ уонна үөрүүлээх быһыыга депутат буолбут даҕастабыры-анналарын туттартаата.

Чурапчы нэһилиэгин представительнай органын председателин уонна кини солбуйааччытын талы буолла. Манна кандидатуралары ырытыыга депутаттар бэйэлэрин санааларын эттиллэр. Кистэлэн куоластааһын кэнниттэн Ф.С. Чичигинаров "Чурапчы нэһилиэгэ" муниципальной тэриллии депутаттарын мунньаһын председателинэн талылынна, кини солбуйааччытынан Я.П. Оконешников буолла.

Эппизттээх дуоһунаска сана талыллыбыт мунньах председателин, кини солбуйааччытын эбэрдэлээн И.Н. Аммосов тыл эттэ уонна бары депутаттарга туһаайан эппизтинэстээх үлэлэригэр ситиһини, түмсүүнү баарда. Салгыы Улуус Мунньаһын аатыттан Гуляев В.В. тыл эттэ уонна "биһиргэ үлэлииргэ бэлэммит", — диин эрэннэрдэ. Нэһилиэк баһылыга И.И. Оконешников депутаттарга туһаайан эппизтинэс үрдүгүн бэлэстээтэ уонна биһиргэ кэскиллээхтик үлэлииргэ ынырда.

Салгыы сессияны сана талыллыбыт председатель Ф.С. Чичигинаров ытта. Бастайаннай комиссиялар састааларын дүүллүлээн таллылар, президиум чилиэттэрин биһэргэттиллэр, былаан ылыан салгыы үлэ хаамытын быһаардылар уонна нэһилиэк устаабын дүүллүлэниигэ, ылыныыга үлэ болдьохторун чопчуластылар.

Түөлбэлэр ааттарыттан эбэрдэлээн уонна ситимнээхтик үлэлииргэ Макарова М.К. ынырыы эттэ.

Чурапчы нэһилиэгин депутаттарын бастакы сессията тэрээһиннээхтик барбытын бэлэстээн туран үлэлэлэригэр-хамнастарыгар түмсүүнү, дьоһунаах ситиһинилэри баарабый.

А.ЗАХАРОВ.

Спорт

Спорт

Спорт

ОСТОУЛ ТЕННИИГИГЭР КҮРЭХТЭНИИ

Спорт хайа баарар көрүгэр күрэхтэһиннэр сезоннара сагаланылар. Улуустаабы остуол тенниин федерацията ааһан эрэр дьылга күрэхтэһиннэри былааннаахтык ыттан кэллэ.

Алтынньы 15-16 күннэригэр культурнай-спортивной хийингэ ытыллыбыт сезон аһыллытын күрэхтэһинигэр 53 спортсмен кытынна. Кинилэр ортолоругар бааллар: улууспут энтузиаст-спортсменнара Хайахсыттан Семен Васильев, Диринтэн Иван Наумов, Павел Федоров, Одьулуунтан Руслан Посельский, Чурапчыттан Василий Кривошапкин, улуустаабы гимназия, Хайахсыт, Чурапчы орто оскуолаларын үөрэнээччилэрэ, ЧФКСИ студена.

Бу күрэхтэһиниг сөп түбэһиннэрдэн Чурапчы орто оскуолатын быйыл ситиһинилээхтик бүтэрэн ЧФКСИ остуол тенниигэр отделениетын студена буолбут Толя Ефремовы Кытайга икки сыллаах стажировкага атаарыы буолла. Толяга биһиргэ үөрэммит, дьарыктаммыт оҕолоро, ЧФКСИ студпрофкомун председатели Петр Колодезников, улуустаабы үөрэх управлениетын аатыттан кизэн туттар ветеран-спортсмен Н.П.Федоров уонна Толяны кыра эрдэбиттэн спорт бу көрүгэр иитэн-үөрэтэн таһаарбыт тренер С.Н.Башарина, улуустаабы остуол тенниин федерацията алгыс тылларын этэн, өйдөбүннүк бэлэттэри туттаран атаардылар. Толяны кытта Кытайга Диринтэн төрүттээх ЧФКСИ студена, Ханалас улуусун эрэлэ Владислав Тимофеев барар.

Күрэхтэһини икки күн устата улахан эрийсиһэ-

этик барда. 1992 сыллаах төрүөх оҕолорго 17 оҕо кытынна. Бу бөлөххө кыргыттарга Чурапчы орто оскуолатын 7 кылааһын үөрэнээччитэ Ксения Мо-настырева бастаата. Эмиэ Чурапчыттан 7 кылаас үөрэнээччитэ Уля Эверстова иккис, Хайахсыттан 5 кылаас үөрэнээччитэ Таня Софронова үһүс буоллулар. Уолаттарга Чурапчы орто оскуолатын 5 кылааһын үөрэнээччитэ Эрхан Сивцев бастаата, Рома Попов иккис, Афоня Яковлев (иккис Хайахсыт оскуолатын үөрэнээччилэрэ) үһүс миэстэ буолары ситистилэр.

Иккис күн абсолютнай турнир ытылынна. Манна 9 кыыс, 27 эр киһи кытынна. Бастакы миэстэни Горнай улуусунтан кэлэн дьарыктанан эрэр республика куустээх оонньоочута, ЧФКСИ I курсун студентката Муся Сидорова ылла. Иккис Чурапчы орто оскуолатын 9 кылааһын үөрэнээччитэ, быйыл саас Кытайга баран сборданан кэлбит Надя Федорова буолла. Үһүс миэстэҕэ Чурапчы орто оскуолатын 10 кылааһын үөрэнээччитэ, биһир элбэги эрэннэрэр спортсменка Маша Местникова табыста.

Эр дьонно Чурапчыттан Василий Шадрин барыларыттан чорбойдо. Иккискэ эмиэ Чурапчыттан Василий Кривошапкин тигистэ. Үһүс бириһтээх миэстэни Мэнэ-Ханалас улуусунтан кэлэн ЧФКСИ I курсун студена, мэнэлэр эрэллэрэ, биһир кэскиллээх оонньоочу Иван Шишигин тигистэ.

М.Е.ПОПОВА, спорт ветерана.

ЧУРАПЧЫТААБЫ КОЛЛЕДЖКА СТУДЕНТГА ЫЛЫЫ ДЬОРО КИЭБЭТЭ

Сотурутаабыта Чурапчы колледжын аһыллыыта уонна студенаһа чистээһин буолан ааста. Колледжытыгар үс бөлөх аһыллына: "Монтаж и эксплуатация оборудования и установок газоснабжения" (куратор Жергина М.В., староста Андрей Макаров), "Теплоснабжение и тепломеханическое оборудование" (куратор Ушницкая Г.Г., староста Тимофей Алексеев) уонна "Менеджмент" (куратор Катаков В.Ф., староста Василий Захаров). Бу киэһэ старосталар бэйэлэрин бөлөхтөрүн билиһиннэрдилэр уонна эбэрдэлэрин эттиллэр.

Дьоро киэһэ ааһын алгыс тылынан алгысчыт Е.Н. Макарова аста. Студпрофком председатели Дмитрий Посельский студенаһага андабар тылларын этиттэрдэ. Колледж директора Владимир Аполлонович Федоров дохсун ытыс добуһуолунан студенаһага бу үрдүк ааты сүгэллэрин мэктиэллэр билиэттэри туттартаата. Салгыы студент буолбут оҕолор бэйэлэрин билиһиннэрдилэр, ырыаларынан, көрдөөх сценкаларынан киэһэни кизэргэттиллэр.

Бу кэннэ преподавателлэр уонна үлэһиттэр сана студенаһа бэйэлэрин бэлэхтэрин туттартаатылар. Студенческой фуршет тордун быһар чизс директор Владимир Аполлоновичка тигистэ. Киэһэбитим уоттаах-күөстээх дискотеканан түмүктээтибит.

Студпрофком.

Д. ДЪЯКОНОВА.

"Саха сиригэр дьахтар хамсааһынын 80 сылыгар аналлаах кинигэ тахсар үһү. Онно ахтыыта суруй диэн көрдөспүтүрүн суруйдум. Кылгатаан да буоллар "Саха олох" хаһыакка бэчээттиригитигэр көрдөһөбүн" — диэн биһиги биир актыыбынай общественнай корреспондентка Екатерина Афанасьевна Слепцова ыппыт суругуттан бэчээттибит.

Мин Чурапчы педучилищетын 1955 с. бүтэрэн учууталлыыр үлэбин хоту Абый улууттан сабалаабытым. Оскуолабар кырдыаас кэргэнни учууталлар бааллара: эр киһитэ оскуола сэбиэдиссэйэ, дьахтара нуучча тылын учуутала (омугунан нуучча). Үс кылааһы тэнгэ үөрэтэ-үөрэтэ оскуолаба пионер-баһаатайынан, куруһуок салаааччытынан, кылаас таһынаабы үлэлэри ытааччынан сылдыбытым. Ону таһынан нэһилиэккэ агитатор, уус-уран самодеятельность тэрийсээччи, төрөппүттэри кытары үлэлээччи мин буоларым. Тааска сылдыар таһыттар оҕолоро үөрэххэ бабалара суоҕа, дьоннорун ахтан наар күрүү сатыыллара, уһун өрөбүлгэ бардактарына хойутаан кэлэллэрэ. Көрдөһүү-ааттаһыы, өйдөтүү бөбөнөн үөрэтэрибит. Бизс сыл оннук үлэлээн бараммын оройуон киинигэр киһиэн абыраммытым. Общественай үлэни көмөн кэбиһэллэрэ: агитатор, пропагандист, уус-уран самодеятельность, дьахтар комитета, профсоюз комитета, табаарыстыгы суут чилиэнэ, о. д. а.

Дойдубар Чурапчыга кэлэн СГУ аһылыбытыгар бастаан иһигэр (очно) үөрэммитим, онтон кэтэхтэн үөрэн 1969 с. бүтэрбитим. Кэргэннэнэн, бизс оҕолонон, оҕолорбун үксүгэр бэйэм соботобун итэн-аһатан атактарыгар туруорбутум. Үрдүк үөрэҕи бүтэрэбин кытта завуч онорбуттара. "Эн элбэх оҕолооххун, улахан үлэлээххин" диэн устуупка онорботтор этэ. Син биир пропагандиспар, онтон лекторбар, профсоюз, дьахтар комитетыгар уо. д. а. үлэлиирим. Аны 3 быыбарга нэһилиэк сэбиэтин депутатынан үлэлээбитим.

Оччолорго дьахталлар комитеттара диэн тэриллэн элбэх үлэни ытталлара. Биһир-бизс харчыта суох буор-босхо үлэни эйиэнэ-миэнэ дэспэккэ элбэхтик үлэлиир-

бит. Агитзаллар диэн Мугудай нэһилиэгэр саамай бастаан тэриллэннэр көхтөөх үлэ өрө күүрбүтэ. Онно зона начальнигынан эмиз үлэлээбитим. Зонам бары күрэхтэһиллэргэ бастаабыта. Ол бэлиэтин активистары салайан Чурапчы-Мирнэй маршрутунаан ый анаара күүлэйдэн кэлбиллэ. Үксүн Герой-ийэлэри, элбэх оҕолоохтору, активистары илдьэн сүрдээбин үөрэн-көтөн, астынан кэлбиттэрэ. Дьоккуускай-Тиксини маршрутунаан Өлүөнэ өрүһүнэн эмиз устан турабыт. "Методист-пропагандист" диэн ааты биэрбиттэрэ, лекторскай, пропагандистскай үлэбинэн республикатааҕы Бочуот дуоскатыгар иккитэ тахсан турабын. Тустаах үлэбинэн методическай үлэм сыаналанан Москва-Киев маршрутунаан күүлэйдир путевоканаан наһараадалаабытым. Тустаах уонна общественнай үлэбинэн иккитэ (1973, 1976 сс.) "Победитель социалистического соревнования" знагынан наһараадалаабытым, учууталлар 8-с съездэригэр делегат буолан кыттыыны ылбытым. Ону сс съезкэ элбэх оскуолаттан таһыллан быыстапкабытынан кыттан турабыт. Быйыл ону салбаабыт курдук Аммаба физик учууталынан үлэлиир уолум Слепцов Афанасий Иванович 11-с съезкэ делегат буолбутунан кизн туттабын.

Дьахталлар ортолоругар араас көрүннэх үлэлэри дьахтар комитета тэрийэн ытара. Зонанан үлэни, депутатскай үлэни, агитационнай-пропагандистскай үлэни барытын сибээстээн, сүбэлэһэн үлэлиирбит. Хайаан да ыйынан календарнай былаан оностон дьүүлэхэрибит уонна ол былааммытынан үлэлиирбит. Дьахтар комитетта чопчу элбэх оҕолоох ыаллары, эдэр ыаллары, мөлхөх олохтоох ыаллары кытта үгүстүк дьыллэригэр сыдыан кэпсэтиһэн эбэтэр туох эмэ көмөнү онорон үлэлиирбит. Арыгыһыт аһалаах эбэтэр оҕолоох дьону кытта чопчу биридиһэн кэпсэтиһэн, сүбэлэһэн-амалаан, эбэтэр туох эмэ мизэни да туттан үлэлиирбит. Эр дьон дьахталлар ортолоругар киһиэн дьүүлгэ туралларыттан сүрдээбин тардыналлар этэ. Билинги курдук маассабайдык арыгылааһын суоҕа. Зоналар (билинги түөлбэлэр) икки ардыларыгар үлэбэ, үөрэххэ, общественнай олоххо кыттыыга, спорка, уус-уран самодеятельноска, бэрээдэкигэ (ол

иһигэр арыгылааһын киһиэрэ) очко ааһан түмүк таһаарыллара.

Ыраас-чэбдик олох иһин охсуһуу, доруобуйа тургутун бэрэбизиркэлэтии барара. Нэһилиэнньэ олус көхтөөх этэ. Оччолорго социальнай үлэһит, психолог, валеолог эһиги диэн үлэһит олох суоҕа. Барыта общественнай үлэ-нэн ытталлара. Биһир сыл биһиги нэһилиэкпит социалистическай күрэхтэһиигэ 9 Кыһыл знамяны хомуйан турардаах. Сельсоветтар куоталаһыларыгар үгүстүк бастыырбыт. 30-ча сыл устата "Саха олох" хаһыат общественнай корреспондентка быһыытынан балтараа сүүсчэ-кэс чугаһыыр ыстатыйалары араас темаларга таһаар-тардым. Үлэм-хамнаһым сыаналанан ССРС, РСФСР үөрэтиритин туйгуна буолбутум. Ийэ мэтээлини наһараадалаабытым, норуот маастара ааты ылбытым, быйыл саас "Учууталлар учуутталлара" бэлиэни ылбытым.

Рынок кэмэ сабаламмытыгар общественнай тэрилтэлэр үлэлээбэт буолбуттара. Ол да кэнниттэн бэйэм тылланан "Эбэлэр түмсүүлэрэ" диэн тэрийэн 3 сыл үлэлэппитим. Эбэлэр доруобуйаларын бэйэлэрэ көрүнүүлэрин, киһилэр дьыллэ оҕону иитиигэ оруолларын, ас-үөл болуурун кыттыһан оҕуруот, теллица үүннэриилэрин, истанэни, уһанан, тугу эмэ онорон оҕолоругар, сиэнэригэр көмөлөһүүлэрин, тирэх буолууларын туһунан кэпсэтиһэрибит, бэскадэлэри да онорорбут, нэһилиэк олобор активнайдык кытталларыгар көбүлүүрбүт. Иис куруһуогун ыппытым, эбэлэр бэркэ сөбүлээбиттэрэ. Ити кэнниттэн "Эдэр нйэлэргэ көмө" диэн куруһуогу тэрийэн 2 сыл үлэлэппитим.

Кэники, атын общественнай тэрилтэлэр үлэлээбэт-тэриттэн санаан түһэн дьыллэ дуу, уурайбытым. Билигин кырдыан пенсияба олордорбун да уус-уран самодеятельноска кыттан, тэрийсэн сценаттан түһэ иликпин дьыллэ сеп. Улууска, республикаба быыстапкаларга кытта олоробун. Нэһилиэгим олобор инникитин дабаны активнайдык кыттыам дии саныбын.

Екатерина Афанасьевна СЛЕПЦОВА.

Спорт

Спорт

Спорт

ИННОКЕНТИЙ ПРОТОДЬЯКОНОВ КЭРИЭҢИГЭР КӨҢҮЛ ТУСТУУ ТУРНИРА

Алтынны 21—23 күннэригэр Уһун Күөл бөһүөлэгэр Сылан нэһилиэгиттэн көнүл тустууга бастаах Советскай Союз спордун маастара Иннокентий Иннокентьевич Протодьяконов кэриэһигэр иккис республикатааҕы турнир көбүөрэ тэлгэннэ. Күрэхтэһии күүтүүлээх ыалдьыттарынан И.И.Протодьяконов аймактара, төрөппүт кыһа С.И.Герасимова, биһиргэ үөрэммит доҕотторо буоллулар. Амматтан, Уус-Алдантан, Чурапчы улуутун тустууга филиалларыттан барыта 9 хамаанда, 143 бөбөс түмсэн күөн көрүстүлэр. Бөбөстөр маастарыстыбаларын кылаабынай судьуйанан үлэлээбит норуоттар икки ардыларынааҕы кылаастаах спорт маастара, Чурапчытааҕы Д.П.Коркин аатынан республикатааҕы спортивнай интернат-оскуола директорын спортивнай үлэсэ солбуйааччы Михаил Васильевич Ноговицын сыаналаата.

Сытыы хапсыһылар түмүктэрин кыайылыахтара И.Протодьяконов мөссүөннээх медаллары кэттилэр. Ол курдук, 27 кг ыйааһында Егоров Витя (Амма) чемпионнаата, кини биһир дойдулааба Толя Бандеров иккис буолла, үһүскэ Сылан эдэр кэскилэ Айаал Скрыбин уонна Дириг инникитэ Ваня Наумов табыстылар. 30 кг Диригтэн Ваня Дьячковскай кыайыы өрөгөйүн биллэ. Сылантан Алеша Коркин иккис, Амматтан Алеша Неустроев уонна Уус-Алдантан Сережа Шарин үһүс миэстэни үлэлэһинилэр. 33 кг Уус-Алдантан Коля Артамонов чемпионнаата, Д.П.Коркин аатынан интернат-оскуола иитиллээччигэ Гоша Большаков иккискэ табыста. Чурапчы орто оскуолатыттан Айаал Дьячковскай уонна Амматтан Ньургун Давыдов үһүс буоллулар.

36 кг интернат-оскуола эдэр бөбөһө Боря Каженкин бастаата. Уус-Алдантан Батыр Осмонов иккис миэстэбэ табыста. Интернат-оскуолаттан Степа Скрыбин уонна Андрей Сивцев үһүс миэстэбэ тигистилэр. 39 кг интернат-оскуола эрэлэ Витя Илларионов педьестал бастаах үктэлигэр табыста. Уус-Алдантан Дима Ушницкай иккис, кини биһир дойдулааба Валера Тарабукин уонна интернат-оскуолаттан Коля Черноградскай үһүс миэстэлэри ыллылар. 43 кг хапсыһылар түмүктэринэн интернат-оскуола иитиллээччигэ Айсен Герасимов чемпионнаата. Кинини кытта биһиргэ эрчиллэр Лазар Егоров иккис буолла. Төлөйтөн сылдыар биһир дойдулаахпыт Алик Габышев уонна интернат-оскуола бэрээстэбиһитэ Вася Ильин уһүс миэстэни үлэлэһинилэр. 47 кг Сылан ыччата Миша Трофимов бастаата. Интернат-оскуолаттан Ефрем Колодезников иккис, Афоня Старостин уонна Гриша Кондаков үһүс буоллулар.

51 кг Уус-Алдантан Вася Григорьев чемпион лиэнтэтин кэттэ. Интернат-оскуолаттан Петя Петров иккис буолла. Кинини кытта биһиргэ эрчиллэр Захар Габышев уонна Уус-Алдантан Вася Оконешиников үһүскэ табыстылар. 55 кг интернат-оскуолаттан Костя Дьячковскай чемпионнаата. Сылан ыччата Гоша Посельскай иккис буолла. Кини биһир дойдулааба Ваня Максимов уонна Уус-Алдантан Миша Копырин үһүс миэстэ буолары ситистилэр. 58 кг интернат-оскуолаттан Алеша Максимов барыларын сабырыйда. Сылантан Алеша Максимов иккис миэстэбэ табыста, оттон Уус-Алдантан Вася Горохов уонна Амматтан Алеша Захаров иккис үһүс буоллулар. 63 кг интернат-оскуола иитиллээччигэ Кеша Посельскай чемпионнаата. 63 кг үөһэ ыйааһыннаахтарга интернат-оскуола иитиллээччилэрэ үс бастың иһигэр киһиэн өрөгөйдөөтүлэр. Ол курдук, Вова Фоменко чемпионнаата, Роберт Сидоров иккис, Вася Ефимов уонна Толя Березкин үһүс миэстэлээх призердарынан буоллулар.

Мань таһынан үгэс курдук анал бириһтэр туттарылынылар. Спонсордарынан биһир дойдулаахпыт, "Туймаада" ГУП генеральнай директора И.К.Макаров, СР спортивнай тустууга федерацията, улуустааҕы үөрэх, ветеринария управлениелара, олохтоох тэрилтэлэр, биридиһэн дьоннор буоллулар. Бириһтэр да ботуччулар. Онон эдэр бөбөстөр үөрэн-көтөн тарбастылар. Сылан оскуолатын 10 кылааһын үөрэнээччигэ Миша Трофимов "Турнир бастың бөбөһүнэн" ааттанан, И.И.Протодьяконов аймактарынан анал бириһтэрин хаһаайынынан буолла.

Көнүл тустууга Сылан бастаах маастара И.И.Протодьяконов сырдык кэриэһигэр анаммыт турнир сылан-сыл кыттааччыта өссө элбээн, кэскиллээх бөбөстөрү үүннэрэ туруо диэн эрэнэбит.

Айта ЯКОВЛЕВА,

VIII кылаас үөрэнээччигэ, "Кыраһа" юнкорпост корреспондента, Сылан.

Хаартыскаларга: турнир кэмизэр.

Оксана Жиркова авторская балалака

Автор

Автор суругар этиллэр санаа
редакция позициятыгар малдын сөл түбөһөр
буолбатох. Сурукка мыйылар чохчылар
кырдыктаахтарыгар эппизитинэһи
автор тус байыта суугар.